

26.05.2023 r.

NFZ-BP.5202.51.2023

2023.170152.BAST

I. Sp. z o.o.

Decyzja nr 41/2023/BP

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach”, w zw. z art. 34 ust. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem przedsiębiorców”, po rozpatrzeniu wniosku I. Sp. z o.o. o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu:

uznają za prawidłowe stanowisko Przedsiębiorcy zawarte we wniosku z dnia 5 maja 2023 r., zgodnie z którym osoba pełniąca funkcję członka zarządu spółki kapitałowej z siedzibą w Polsce (na podstawie powołania) mającą charakter pracy wykonywanej na własny rachunek, nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu w oparciu o przepisy ustawy o świadczeniach w okresie, w którym zgodnie z zaświadczeniem A1, podlega ona z tego tytułu ustawodawstwu hiszpańskiemu, w okresie ważności zaświadczenia A1.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 5 maja 2023 r. I. Sp. z o.o. z siedzibą w, KRS, NIP:, (zwana dalej również: „Przedsiębiorcą”), zwróciła się do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie przepisów dotyczących podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego członka zarządu.

W opisie stanu faktycznego Przedsiębiorcy wskazał, że wykonuje działalność gospodarczą w formie spółki z o.o. Do zarządu Wnioskodawcy na podstawie uchwały o powołaniu powołano członka zarządu (dalej: „Członek Zarządu”). Członkowi Zarządu w związku z pełnioną funkcją przysługuje wynagrodzenie wypłacane na podstawie uchwały wspólników Spółki. Członek Zarządu nie mieszka w Polsce. Miejscem stałego zamieszkania Członka Zarządu jest Hiszpania. Członek Zarządu jest obywatelem Zjednoczonego Królestwa. Członek Zarządu posiada wydane w 2018r. przez hiszpańską administrację zaświadczenie o zarejestrowaniu jako obywatel Unii Europejskiej (hiszp. „CERTIFICADO DO REGISTRO DE CIUDADANO DE LA UNION”). Członek Zarządu obowiązki wynikające z pełnienia funkcji członka zarządu Wnioskodawcy będzie wykonywał z terytorium Hiszpanii. Przy czym Wnioskodawca nie wyklucza, że niektóre czynności wynikające z pełnionej funkcji Członek Zarządu będzie wykonywał również z terytorium Polski. Niemniej z terytorium Polski nie będzie wykonywana znaczną część tych obowiązków.

Członek Zarządu jest zarejestrowany w hiszpańskim systemie ubezpieczeń społecznych (hiszp. „De La Seguridad Social”). Z dokumentu wydanego przez hiszpańską administrację z zakresu ubezpieczenia społecznego „Informe de la vida laboral” (pol. Raport z życia zawodowego) wynika, że sytuacją stanowiącą podstawę rejestracji Członka Zarządu dla celów ubezpieczenia społecznego w Hiszpanii jest wykonywanie przez Członka Zarządu działalności na własny rachunek lub samozatrudnienie (hiszp. „Régimen Especial de Trabajadores por Cuenta Propia o Autónomos”). Data rejestracji Członka Zarządu wynikająca z ww. dokumentu to 01.04.2016 r. Wynagrodzenie Członka Zarządu z tytułu pełnionej funkcji nie było dotąd wypłacane. W przyszłości planowana jest jednak wypłata tego wynagrodzenia. Członek Zarządu posiada wydany przez hiszpańską administrację w zakresie zabezpieczenia społecznego certyfikat TA.300 wydany w odniesieniu do art. 13 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Z przedmiotowego certyfikatu wynika, że Członek Zarządu zamieszkuje i prowadzi znaczną część działalności w Hiszpanii, co najmniej 25% całkowitej działalności w Hiszpanii. W uzupełnieniu braków formalnych wniosku (uzupełnionych w zakreślonym przez organ terminie) załączono dokument A1 (wraz z jego tłumaczeniem na język polski przez tłumacza przysięgłego) poświadczający ustawodawstwo właściwe (hiszpańskie) dla członka zarządu, którego dotyczy wniosek inicjujący niniejsze postępowanie. W tak przedstawionym stanie faktycznym sprawy wnioskodawca postawił pytanie:

1) Czy w świetle przywołanego powyżej stanu faktycznego Członek Zarządu podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu w Polsce?

Zdaniem Wnioskodawcy w świetle przywołanego stanu faktycznego Członek Zarządu nie podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu w Polsce.

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje. Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5 i 6 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wniosek o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku. Na podstawie art. 109a ustawy o świadczeniach, Prezes Funduszu wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 Prawa przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Fundusz niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz na podstawie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Prezesa Funduszu stanowisko Przedsiębiorcy jest prawidłowe.

Istotną kwestią w sprawie przedstawionej we wniosku jest zagadnienie właściwego ustawodawstwa. Fundamentalną zasadą koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego jest podleganie wyłącznie jednemu systemowi zabezpieczenia społecznego. Zgodnie z art. 11 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2009 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (dalej: rozporządzenie nr 883/2004), osoby, do których stosuje się rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego (podobnie w motywie 15 preambuły ww. rozporządzenia). W myśl art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 883/2004, co do zasady osoba wykonująca w państwie członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek podlega ustawodawstwu tego państwa członkowskiego (podobnie w motywie 17 preambuły rozporządzenia). Regułą jest przy tym ustalenie ustawodawstwa w dziedzinie ubezpieczeń na podstawie zasady miejsca wykonywania pracy (*lex loci laboris*). Jedynie wyjątkowo dochodzi to modyfikacji tej zasady, a jednym z wyjątków przewidujących odstępstwo jest art. 12 rozporządzenia nr 883/2004, regulujący kwestię ustawodawstwa podczas tymczasowego wykonywania pracy za granicą. Zgodnie z art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 883/2004 osoba, która normalnie wykonuje działalność jako osoba pracująca na własny rachunek w państwie członkowskim, a która udaje się, by wykonywać podobną działalność w innym państwie członkowskim, nadal podlega ustawodawstwu pierwszego państwa członkowskiego, pod warunkiem że przewidywany czas takiej pracy nie przekracza 24 miesiące. Zatem nadal podlega ustawodawstwu państwa wysyłającego. Zgodnie z art. 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (dalej: rozporządzenie nr 987/2009), w przypadku gdy osoba wykonuje pracę w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie właściwe rozporządzenia podstawowego (rozporządzenie nr 883/2004), pracodawca lub - w przypadku osoby, która nie wykonuje pracy jako pracownik najemny - zainteresowany informują o tym instytucję właściwą państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie w danym przypadku, w miarę możliwości z wyprzedzeniem.

Instytucja ta wydaje zainteresowanemu poświadczenie, o którym mowa w art. 19 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, i niezwłocznie udostępnia informacje dotyczące ustawodawstwa mającego zastosowanie do tej osoby instytucji wyznaczonej przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca. Zgodnie z art. 19

rozporządzenia nr 987/2009, instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwa ma zastosowanie zgodnie z przepisami tytułu II rozporządzenia podstawowego (rozporządzenie nr 883/2004), poświadczają, że to ustawodawstwo ma zastosowanie, oraz w stosowanych przypadkach wskazuje, jak długo i na jakich warunkach ma ono zastosowanie.

Przedsiębiorca przedstawił zaświadczenie A1, ustalające ustawodawstwo hiszpańskie wystawione przez Administration De La Seguridad Social w dniu 28 lutego 2023 r. (6.1. i 6.10 zaświadczenia). Zaświadczenie obowiązuje w czasie wykonywania pracy (ustalenie ma charakter tymczasowy) w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. (pkt 2.2 i 2.5 zaświadczenia). Zaświadczenie potwierdza, że Członek Zarządu jest osobą wykonującą pracę na własny rachunek w dwóch lub w kilku państwach członkowskich (pkt 3.4 zaświadczenia). Otrzymane zaświadczenie A1 potwierdza ustawodawstwo hiszpańskie w zakresie zabezpieczenia społecznego w okresie wskazanym w tym dokumencie tj. od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. Dokument taki - stosownie do treści art. 19 rozporządzenia nr 987/2009 - wydawany jest w celu potwierdzenia, któremu ustawodawstwu dotyczącemu zabezpieczenia społecznego podlega osoba je składająca oraz poświadczania, czy dana osoba nie podlega przepisom dotyczącym opłacania składek w innym państwie.

Podkreślić należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż wykonywanie funkcji członka zarządu może odbywać się w warunkach podporządkowania charakterystycznego dla pracy najemnej. Takie stanowisko przykładowo zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 maja 2020 r. (sygn. akt IIIUK 197/19), w którym zaznaczył, że w przypadku próby łączenia statusu członka zarządu z pracą najemną w miejsce ścisłego hierarchicznego podporządkowania pracownika i obowiązku stosowania się do dyspozycji pracodawcy, nawet w technicznym zakresie działania pojawia się nowe podporządkowanie autonomiczne, polegające na wyznaczaniu pracownikowi przez pracodawcę zadań bez ingerowania w sposób ich wykonywania (podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2006 r., I PK 146/05). Przez wnioskowanie należy również wywieść, iż jeśli dopuszczalne jest w świetle orzecznictwa pełnienie funkcji członka zarządu w ramach stosunku pracy, to tym bardziej dopuszczalne jest wykonywanie tej funkcji w ramach umowy zlecenia lub umowy świadczenia usług (przyp. obydwu wymienione typy umów zostały przez Sąd Najwyższy uznane za formę świadczenia pracy najemnej).

Członek zarządu może również wykonywać swoją funkcję wyłącznie w oparciu o uchwałę wspólników, z pominięciem nawiązania stosunku obligacyjnego. Taka sytuacja ma miejsce w

przedstawionym przez Przedsiębiorcę stosunku prawnym. Przedsiębiorca wskazał, iż członek zarządu nawiązał stosunek organizacyjny na mocy uchwały o powołaniu. Natomiast we wniosku nie wskazano, by na mocy tejże uchwały strony zawarły umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną. Członek zarządu sprawuje zatem swoją funkcję wyłącznie na podstawie aktu powołania w oparciu o przepisy k.s.h., współtworząc w ten sposób organ wykonawczy odpowiedzialny za prowadzenie spraw spółki, a także jej reprezentację.

Reasumując, z przedstawionego przez Przedsiębiorcę stanu faktycznego nie wynika, czy praca wykonywana przez członka zarządu spółki kapitałowej z siedzibą w Polsce, ma charakter pracy wykonywanej na własny rachunek, niemniej uwzględniając powyższe uwagi, przy założeniu, że powołanie i wykonywanie funkcji członka zarządu ma charakter pracy wykonywanej na własny rachunek, należałoby przyjąć, iż w okresie wskazanym w zaświadczeniu A1 członek zarządu nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu w oparciu o przepisy ustawy o świadczeniach, skoro zgodnie z treścią zaświadczenia A1 podlega w tym okresie ustawodawstwu hiszpańskiemu.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało stwierdzić jak na wstępie.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje:

- 1) na podstawie art. 34 ust. 5 Prawa przedsiębiorców w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.- Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2023 poz. 775, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.a.” prawo wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji, wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy albo
- 2) na podstawie art. 127a k.p.a., w zw. z art. 127 § 3 k.p.a., prawo zrzeczenia się prawa wniesienia do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Oświadczenie o zrzeczeniu należy złożyć do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. Z dniem doręczenia Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, albo
- 3) na podstawie art. 52 § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 259, z późn. zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, z pominięciem wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.